

NOTRANJEC

Izhaja vsako soboto

in velja po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K. Posamezne številke po 10 vin. Na naročbe brez denarja se ne oziramo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Breg št. 12.

GLASILO

KMETSKE STRANKE NA NOTRANJSKEM.

Inserati

se računajo za celo stran 36 K, za $\frac{3}{5}$ strani 25 K, za $\frac{2}{5}$ strani 18 K, za $\frac{1}{5}$ strani 9 K, za $\frac{1}{10}$ strani 5 K, $\frac{1}{20}$ strani 3 K. Pri večkratni objavi primeren popust.

Vojna?

Pomlad se bliža. Vesti o vojni Avstro-Ogrske s s Srbijo in Črnogoro so zopet živahnije. Srbi zahtevajo, kakor že vso zimo od aneksije Bosne, da se jih odškoduje, kar so izgubili na moči, ko se je Avstrija globočje urinila v Balkan. Srbija in Črnagora želita, da se ravnotežje, ki ga je Avstro-Ogrska pokvarila, popravi.

Sedaj je začela Avstro-Ogrska groziti: pripravila se je za vojno čez zimo do dobra, odpoklicala poklicala poslanika iz Belegagrada, v par dneh pa odpošlje Srbiji ultimatum, naj preneha s pripravami na vojno, če ne bode prekoračila c. in kr. armada reko Drino.

Velevlasti so se začele sedaj, ko vidijo, da hoče Avstro-Ogrska pasti po Srbih, začele resno delati na pomirjenju. Največji dogodek in presenečenje preteklih dni je izjava Rusije, da ne bo pustila, da Avstro-Ogrska z vojno uniči Srbijo. Rusija je dosedaj igrala nekam dvomljivo ulogo, tako da je Avstrija že menila, da je Rusom iztrgala brate Srbe iz srca. A stara slovanska ideja v Rusiji še živi! Še živi tam misel, da je Rusija poklicana, da brani jugoslovanski Balkan pred Turki, a ne le pred polumesecem, tudi pred pangermanskim navalom.

Srbija in Črnagora ne stojita osamljena. Italija in Rusija gotovo potegneta ž njima prva iz prirojenega sovraštva proti Avstro-Ogrski in ker jo vežejo tesne vezi s Črnogoro, Rusija pa, kar hoče nemštvu zapreti pot na Balkan.

Nemčija sicer pripoveduje, da bo Avstro-Ogrski pomagala z orožjem, a premislila si bo, predenj žrtvuje milijarde denarja in stotisoče mož radi aspiracij Avstrije v Bosni. Nemčija nima neposrednih interesov na Balkanu.

Vojna torej ni tako upapolna, kakor zatrjujejo c. kr. listi. Srbija in Črnagora sta trd oreh, če pa pomagata Italija in Rusija, smo izgubljeni.

Kdo pa v Avstriji želi vojno? Dve tretjini Avstrije je slovanske. Vlada naj se upa sklicati parlament in ga vprašati, če dovoli denar in vojake zoper Srbijo. Ljudski parlament se bo izjavil proti vojni!

Zato pa v zadnji uri kličemo vladi, naj ne napravi skrajnih korakov.

Politične vesti.

Deželnozborska dopolnilna volitev za sodna okraja Idrija-Vipava (kmetske občine) bo 3. aprila t. l.

Dopolnilne volitve v delavsko zavarovalnico v Trstu se vrše prihodnji mesec, ker se je razveljavil a zadnja volitev v tistem oddelku, v katerem je bil izvoljen slovenski kandidat Jeriha. Slovenci bodo spet združeni nastopili za Jeriho. V tem oddelku imamo večino; le kaka laška lumparija jo more nam izviti. Zato pozor volilci!

Belar ima glasovalno pravico! V deželnem šolskem svetu se je prikazal znani renegat Belar. Obe slovenske stranki sta protestirali. A kaj to pomaga. Belar ima v zadevah nemških šol celo glasovalno pravico, dasi je c. kr. predsednik Švarc v deželnem zboru drugače zatrjeval. Tedaj smo tožili, da bo 1 nemški glas v deželnem šolskem svetu več! Sedaj pa je ob dosedanem številu 1 nemški glas več. Torej smo še na slabem kot se je izvirno mislilo. Švarc je v deželnem zboru nekaj obetal, kar se ni izpolnilo.

Zaplemba na zaplembo. Najnervoznejši človek pri sedanji vladi v Ljubljani je grofč Korinski. Mož ima slabo vest. Strasten nemški nacijonalec je. Le pri Nemcih kupuje in ž njimi občuje. V kazini vse uradne reči prej vedo nego so dekretirane. Korinski je v toliko dober politik, da za Švarcovim hrptom dela. Švarc nosi odgovornost, Korinski pa se dela napram Slovencem nedolžno jagnje. Nemcev in puhlih aristokratov nam ni treba na predsedniškem mestu v Ljubljani.

Parlamenta se vlada ne upa sklicati. Binertova predpustna vlada bi se ob kritiki parlamenta raztajala

kakor sneg pomladi. Čehi in Jugoslovani so osnovali 125 mož broječo zvezo poslancev, ki se ji bližajo tudi Poljaki. Ta bo pritisnila predpustno vlado, da odstopi.

Jugoslovanskega ministra upajo v jugoslovanskih krogih doseči že meseca marca, če ne bosta dr. Krek in Korošec še nadalje intrigirala.

Dopisi.

„Notranjec“ je pred kratkim pričel izhajati na petek. Naročniki ne moremo tajiti, da je to nekoliko boljše nego prej, ko je izhajal na soboto. Vendar pa se da misliti, da tudi sedaj ni povsem vstreženo niti polovici naročnikov. Najprej moramo pomisliti, da je „Notranjec“ glasilo notranjske kmečke stranke. Večina Notranjske pa nima bogsigavedi kakih poštnih udobnosti. Najmanj dve tretjini vasi je na Notranjskem, v kojih ne nahajamo poštnih uradov; srečnejše od teh dobivajo pošto enkrat na dan, druge pa le štirikrat na teden. Poštne zveze so pa z malo izjemo po vsem Notranjskem take, da one občine, ki dobivajo pošto zjutraj, ne dobijo „Notranjca“ v soboto, ampak šele v ponedeljek, ker ob nedeljah vnanje občine pošte ne dobe. Znano je, da je največ prireditev ob nedeljah, da celo na deželi skoro vse, le nekaj jih pride na soboto večer. „Notranjec“ nam prinese vest, da se tu vrši shod, tam predavanje,

zopet tam veselica i. t. d., vse to pa se je izvršilo dan poprej, ko smo „Notranjca“ prejeli. Tudi je znano, da kmetje ob sobotah večer radi nekoliko čitamo, češ, ker bo drugo jutro nekoliko več časa za spanje, še več nam je omogočeno čitati ob nedeljah, čtivo pa dobimo šele v ponedeljek. Pomislimo, da „Notranjca“ tudi včasih konfiscirajo in ga tem potom sploh noben naročnik ne prejme pred ponedeljkom. Čitalnice in izobraževalna društva imajo itak ob ponedeljkih preveč čtiva, ker imajo naročenih po več tednikov, koji dojdejo navadno vsi v ponedeljek, pa tudi dnevnik izidejo ob sobotah z več prilogami. Na vsak način naj bi pričel „Notranjec“ izhajati že v četrtek, da bo tako omogočeno vsakemu naročniku, ga prejeti pred nedeljo. To bi ne bilo le v interesu naročnikov, gotovo bi tudi na razvoj stranke blagodejno vplivalo. Navedel bi lahko še mnogo razlogov, ki pridejo na dan pozneje, če bo potreba. Cenjene „Notranjčeve“ naročnike, ki imajo proti mojemu predlogu kake pomisleke, pa prosim, da jih blagovolijo v „Notranjcu“ prijaviti čimprej. Notranjski kmet.

Iz Žirov. Nastopil je čas molitve in pokore. Tudi v Žireh bi bilo želeti, da bi se nekoliko več molilo, pa manj politikovalo, ali kakor se čuje, baje ni zadovoljen vrhovni poveljnik klerikalne vojske mirovati, marveč obljubuje, da bo še bolj grmelo proti onim, koji ne trobijo v njegov rog. Pripoznati se mu res mora neumorna delavnost v zdražbi, povsod vtakne svoj po-

Listek.

Uboga grešnika.

Povest z Gor. Štajerja. Peter Roseger.

Objela ga je krog vratu in rekla: Franc, nekaj bi te prosila!“

„Ali že zopet?“ je odgovoril hudomušno.

„Ne že zopet!“ se je jezilo dekle, „naj se precej pogreznem, če ti nisem že več storila kot ti meni! Danes bi pa rada zvedela, ali si kaj pogumen!“

Razkoračil se je Franc in zažugal s pestjo, kakor bi hotel sklatiti zvezde, luno in solnce z neba.

„Pesti ni treba!“ je odgovorila Alenka, „ampak srčnosti, če imaš kaj poguma — greš jutri z menoj k župniku!“

Postal je tih, jo pogledal in se zasmel. „K župniku! Prav bi že bilo, seveda. Ampak glej, Lenka, vendar to ne gre. Saj veš, da si moram najprej nekaj prihraniti. Na prazno roko se ne moreva vzeti!“

„Ne bodi hud, fant! Saj vem, da moram čakati. Vam moškim se ni treba pokoriti, vam ni treba ne odveze, ne odpustkov, me ženske pa postanemo nečista bitja, katera se morajo prati, škropiti, kaditi in blagosloviti, da smemo zopet med poštene ljudi. Veš — jutri mine štirinajst dni — moram z otročičkom v cerkev k gospodu župniku. — In tega se bojim. Kakor peklenskega ognja se ga bojim in zato moraš iti z mano!“

„Ali zato, da bi me tudi pokadil?“

„Ne poznam šale, dragi! Naš župnik je oster. In ker si mi jamo skopal, mi moraš tudi pomagati iz nje. Saj ne morem verjeti, da si tako brezsrčen, da bi naju zdaj zapustil, da bi se zatajil, če gospod župnik vpraša!“

„No, le bodi tiho! Da bi se zatajil — tako nesramen pa vendar nisem!“

„Oh, tako je strog, naš župnik. Brez očeta ne vpelje nobene!“

„Če že mora biti, grem s tabo k župniku, saj me ne more požreti! Kdaj pa naj pridem?“

„Pred mašo, ob sedmih!“

„Velja. Pri znamenju pod lipo se dobiva!“

Tako sta se pomenila.

In drugo jutro, že pred sedmo uro je sedela Alenka na klopi v rosni senci stare lipe. Skrbno v pisane rute zavitega otroka drži v naročju. Ravno kar se je bil napil iz gorkih maternih prsi, kakor jabolko okrogli in rdeči obrazek je gledal še iz bele kapice.

Zvonček je zvonil zadnjo četrt pred sedmo. Franca še ni bilo. Alenka vstane in gleda čez polja, po katerih se podijo sence oblakov. Pa vendar ne vidi Franca. Zato je časa dovolj, da si ogleda znamenje ljube matere božje. Kako dražestnega otročička ima v naročju! Kako ga ljubi, in otroček, kako gleda ljubeznjivo v materin obraz! . . . Delj časa gleda podobo, potem se nagne k svojemu otroku, da bi ga poljubila — in potem se glasno zasmeha!

svečeni nos, ne vprašajoč ali je opravičeno ali ne. V zadnjem času je ta duhoviti Perko izumel nov čin človekoljubnosti, ne pusti namreč več ob nedeljah Marijinim hčeram natakovati, češ, da na ta način bodo gostilničarji od njega odvisni. O Perko, Vi se jako motite. Torej bi Vam priporočal ta sveti čas upoštevati ter da ne bodete dajali prilike kritiki, ako pa bode sejali veter, bodite prepričani, da bode želi vihar, gradiva imamo dovolj. Antiklerikalec.

Iz Orehka. Dne 21. t. m. je priredilo Orehovsko pevsko društvo predpustni zabavni večer v gostilni g. Ant. Križaja v Orehku. Lepe pesmi in zveneči glasovi vrlega pevskega društva mešanega in moškega zbor, posebno: „Morje adrijansko“, „Jaz sem Slovan“ in „Nazaj v planinski raj“ so napravile velik utis na ljudstvo, ki je z burnim ploskanjem zahtevalo, da so se pesmi ponovile. Vdeležilo se je veselice veliko prijateljev petja, kateri so navzoče v lepih govorih spodbujali na napredek in edinstvo, ki je že tako v Orehku doma, akoravno je „Lažiljub“ v zadnjem listu orehovski pevski zbor tako sirovo napadel. Žal mu je, ker nima v našem okraju nobenega pevskega zbor.

Domache vesti.

Zaplemba. Državni pravdnik nam je zaplenil zadnjo številko „Notranjca“ zaradi notice med političnimi vestmi: Pregarjanje v Ljubljani.

„Ali je to molitev?“ reče Franc, ki je bil stopil za njo in ji položil roke na lica.

„Torej, tukaj si! Smejati sem se morala. Veš zaradi —“

„Zaradi?“

„Zaradi tega, ker — ima Marija tudi otroka. Vsaka ima svojega!“

„Previsoko tovarišico si si izbrala!“ jo pograja Franc. „No pa pojdiva!“

Uljudno je potrkal. „Naprej!“ zavpije visok glas. Franc potrka še enkrat, saj človek v takih slučajih ne more biti nikoli dovolj uljuden.

„Saj je vendar odprto!“ Vrata se odpro in kuharica stoji tu. Pred kuhinjo sta bila zašla.

Okrogla kuharica, to je dobro znamenje, meni Franc.

„I, kaj pa hočeta?“ vpraša kuharica mehka kot surovo maslo, četudi dobro ve, kaj to pomeni, če stojita dva mlada človeka ponižno v župnišču, izmed katerih ima eden otroka v naročju. K pravim vratom jima pokaže in gre za njima prisluškovat.

Župnik sedi v naslonjaču in ne vstane. Naočniki so mu zlezli dol na konec nosu in temno gleda ponižno vstopivši par.

„Kaj pa hočeta? Nimam časa, mašo grem brat!“

Počasi stopi Franc bliže, pes spod stola se zažene lajajoč vanj, seveda, da bi obvaroval gospoda pred močnim fantom. Franc drži z obema rokama klobuk, kakor bi hotel imeti zaslombo in govori tiho: „Lepo bi vas prosila, — gospod župnik!“ in umolkne.

Za „Sokolski dom“ v Postojni so darovali: gdč. Tončika Ivančič nabrala na veselici na Uncu pri g. Ribariču 8 K, ga. Mici Baraga nabrala kot ciganka na sokolski maskaradi s „šloganjem kart“ 25 K, br. Chiauta Jos. K 1:25, brata Andrej in Josip Burger nabrala K 6:83, br. Slavoj Kraigher zgubljen stava K 1. Velecenjenim nabiralkam in nabiralcem iskrena hvala na požrtvovalnosti. Da bi se našlo prav pogosto posnemovalk. Vsem srčna hvala in Na zdar!

Grozna burja divja v Postojni in okolici že par dni. Stari ljudje se ne spominjajo tako stroge in hude zime kakor je letos.

Umrl je naš rojak g. Ivan Ditrich, c. kr. oficijal v Litiji. Žnjim smo izgubili dobrega prijatelja, prijetelega družabnika, zlasti pa vnetega pevca, s katerim smo izgubili tudi marsikako narodno popevko, ki je bila znana njemu in ki jih je znal on tako obilo. Velecenjenim sorodnikom naše iskreno sožalje. Ti pa dragi Ivan, počivaj sladko v mrzli grudi slovenski, ki si jo tako ljubil.

Narodna čitalnica v Postojni je priredila na predpustni torek v gorenjih prostorih hotela „pri Kroni“ predpustno zabavo. Vdeležba je bila glede na to, da je bilo ta večer v Postojni več zabav, naravnost ogromna. Spored je bil srečno izbran. Na občeno zahtevanje se je zapel humoristični moški zbor „Nos“, ki je vzbudil tudi to pot mnogo smeha. Tudi na tem večeru je žel vse-

„Kaj?“ Župnik dene roko k ušesu, kakor bi ne razumel.

„Ta tukaj!“ govori Franc nekoliko razločneje, „ta je Alenka Lenčonova, ta — ki je poslala pred štirinajstimi dnevi krstiti! In danes prosi za vpeljevanje!“

Župnik pa reče: „Tako — vpeljem naj jo! In s tem mislite, da je vse prikraju za — eno leto. Nikogar ne blagoslovim, kogar je Gospod proklel — razumeta? No, seveda, grešno živeti in potem — kadar vas je strah, priti k župniku, da bi molil za vlačugarstvo. Prav prijetno, kaj ne! Malovredneži!“

Zdaj postavi Franc nogo bolj trdo naprej in reče: „Zaradi strahu ni, gospod! Zaradi navade je, — ker gospodje duhovni sami želite, da se naj ženske v cerkvi blagoslove. Če pa ni treba, potem —“

Alenka ga je prijela za rokav, češ, naj ne govori dalje.

Župnik se zadere v Franca: „Ti si oče seveda!“

Franc pokima prav nalahno.

„Da te ni sram stopiti pred mene!“

Franc se ozre k dekletu, češ — ta me je zato prosila.

„Kaj ne da, zdaj naj vas postavim pred oltar za vzgled zbrani župniji! Kaj ne? Blagoslovim naj vas povrh! Potem ni čudno, če raztrgate šesto zapoved. Saj jo potem lahko zakrpite! — Toda rečem vam, da je jaz nečem zakrpati. Črva sem krstil, ker žal ne smem drugače. Blagoslovil je pa ne bom, ker je sama kriva. Najprej vabi tiča k sebi — in potem naj župnik čisti!

strausko obilo pohvale ljubki dvospev „Čolničū“, ki sta ga umetniško zapela gospoda Jež in Juvanec. Posetniki predpustnega večera so bili presenečeni s čveterospevom „Pogled v nedolžno oko“, ki so ga prednašali nalašč za ta večer v Postojno došli pritlikavci. Komični nastop „Romeo in Julija“ je povzročil mnogo smeha. Na koncu se je vprizorila pretresljiva žaloigra „Krvoločni Indigo ali premagana ljubezen“. Po dovršenem sporedu se je razvila jako živahna zabava in mladina se je zavrtila v lahkem plesu. Posetniki predpustnega večera so se razšli šele v rani jutranji uri. Na pepelnično sredo je priredila „Narodna čitalnica“ v hotelu „Ribnik“ slanikovo pojedino. Hotelska sobana je bila do zadnjega kotička napolnjena.

Za ljudsko knjižnico v Postojni je pridobil g. c. kr. notar Gojmir Demšar iz neke kazenske poravnave 10 kron. Srčna hvala.

Velika maškarada, ki jo je priredil dne 20. t. m. naš „Sokol“, se je v vsakem oziru lepo obnesla. Prišlo je lepo število domačinov, in tudi gostov iz Logatca, Št. Petra in okolice ni manjkalo. Bilo je občno mnenje, da že dolgo ni bilo toliko zabave na maskaradi, kot letos. Slišal sem „vzdihnuti“ navdušenega gospoda, ki je rekel: „Ob taki godbi in s teboj, krasna maska, bi plesal na konec sveta!“ In prav je imel ta „navdušeni gospod“. S takimi dekleti in maskami, kot so bila zadnjič na maškaradi, se moraš vrteti, če-

tudi si morda križ čez ples naredil. Pa tudi fantje nismo bili taki, kot da bi nas v butare povezane na maskarado kdo prinesel, temveč z radostnim srcem so prihajale dame do nas, ker so spoznale, da smo dobri in vztrajni plesalci. — Izmed mask so zelo ugajali: ameriški domino, srček zlat, „moderna“ vila, pa zato moderna, ker je svojo krasno hišinjso s seboj pripeljala. Dalje: Čerkezinja, gozdna vila, Biserojla jamska vila, Japonka, domino, 2 ciganki, Tirolka, zamorec, Jankec, cigana, klovn in Čiči z dudami. Vse te maske so se vrtele v velikomestnem vrvenju mesta Postojne, da je bilo kaj pestre barve vse plesišče. V Cepelinovem zrakoplovu je imel gostilničar svoj ameriški salon za izseljence. Namesto koriandoli so bila letos pavja peresa, ki so delala veliko zabavo. Zjutraj v nedeljo pa še sami nismo vedeli, kako smo nazaj v Evropo priplesali in še tukaj smo se parkrat zavrtili, hoteč pokazati, da se v Ameriki nismo utrudili. H koncu se moram še posebej zahvaliti vsem onim, ki so količkaj pripomogli k dobremu uspehu. Vam posetnikom naše maškarade pa kličem: „Na veselo svidenje še drugo leto, ako bomo imeli še zdrave noge!“ Na zdar!

Nezgoda. Ko sta se včeraj v jutro vozili h pogrebu svojega svaka g. Bezeka, učitelja na Gočah pri Vipavi gospe Mici Ditrih in Josipina Zakotnik iz Postojne, jima je pri cestarski hiši v „Rebernicah“ pred Vipavo huda burja, ki je znana le onemu, ki je kedaj

Blagoslovljena voda je le za zakonske žene, da jih očisti, kadar žeje postati čiste. Za neoženjene matere so vice. Ali sta razumela? Če sta se lahko pobereta!“

Mlada dva sta se počasi obrnila. Vpitje je bilo zbudilo otročka in mama ga je zibala na rokah: „Tiho, tiho Mihec! Mož ti ne bo storil nič hudega, ti ne sme ničesar storiti!“

Pri odprtih vratih je stala kuharica ter se smejala župnikovi odločnosti.

Zunaj pred župniščem sta stala naša dva znanca v solncu in Janez je rekel: „Tega nisem mislil, Alenka, da bo tako hudo! Tam gredo ljudje v cerkev, ki tudi niso boljši kot midva! Jaz ne grem k maši!“

„Janez, slabo bi bilo, če bi ne šel zaradi tega v cerkev! Cerkev ne more za župnika — pri maši bova mislila le na Boga!“

Gresta v cerkev, toda tudi med mašo ne mislita na Boga. Fant stoji jezen v zadnjem kotu. Dekleta pa je tako sram, da bi najrajše zlezla pod klop. Še ni minulo leto, odkar je stala med devicami pred oltarjem. In zdaj, če je tudi skrita za stebrom, jo izdaja otročji glas.

Po maši se posvetujeta, kje bi dobila blagoslov. Janez meni, da pri kaplanu — ta bo boljši.

„Če misliš, da so miadi boljši,“ reče Lenka, „se motiš! Mladi so najhujši v teh rečeh!“

Končno se spomnita starega beneficjata na Sveti gori. Najboljše je, da odpraviva stvar še danes.

Sveta gora je visoka. V sinje nebo štrli njen

zvonik. Eno uro hoda je do tja, pot pa kamnitna in brez sence. Smreke leže čez pot, olupljena debela, ki diše po smoli. Solnce pa pripeka, da bi človek skoprnel. Franc je vzel otroka k sebi, Lenko skrbi, da bi padel in jo vrgel na tla. V tem pa pade ubožica sama v resje od utrujenja. Le en požirek vode! Daleč naokrog ni studenca! Borovnice ji podaje Franc. Tako uboga je, kako blede in upadla — in takrat se je domislil Franc nečesa, nakar se ne spomni vsak: Kako se vendar pokori žena!

Težko ju je pripeljal na vrh, v eni roki otroka, v drugi mater. Ko vidita cerkev in župnišče, krog in krog pa ničesar drugega kot par starih smrek, reče Franc smehljaje, da bi jo razveselil: „Gora je tako strma, da še hudiča ni bilo tukaj. Saj pravijo, da se zida hudič gostilno precej zraven, kjer zida Bog hišo!“

„Danes bi bila gostilne vesela!“

„Ljubša bi mi bila kot župnišče!“

„Veš Franc tukaj se ne bojim župnišča. K staremu gospodu si upava sama, kaj ne Mihec?“

To je bilo Janezu prav.

Stari beneficjat je krmil kanarčka, ko ponižuo vstopi Lenka in pove svojo prošnjo. Dolgo pipo je vzel iz ust in je obrnil neobriti rdeči obraz k dekletu: „Torej malega si dobila — in vpeljana hočeš biti! Pojdi, takoj bova gotova!“ Hitro seže po talarju, ki je bil enkrat črn.

Ko sliši Janez rožljanje ključa v ključavnici, stopi

potoval v hudi zimi po Notranjskem, prevrnila voz tako da so se obedve gospe in kočijaž močno poškodovali. Vendar so poškodbe take, da je upati, da ne bode zleh posledic.

Skladu za zgradbo kočice na Nanosu je prinesla šaljiva loterija o priliki Čitalnične veselice in Sokolove maškarade v Postojni čistih 151 K 34 vin. Darovalcem dobitkov in srečelovcem, kakor tudi dražestnima gospicama Ažmanovi in Paternostovi na uspešni prodaji srečk, se postojnski planinci najtoplejše zahvaljujemo. V Postojni in okolici je 82 članov „Slov. plan. društva.“

Vojaška komisija je jemala pretekli teden poskušnje iz vseh studencev in vodnjakov v Matenjivasi in okolici. Navzoči vojaški zdravnik se je čudil in obžaloval prebivalce, kateri so prisiljeni vodo iz takih mlakuž in lukenj rabiti (ako je 14 dni brez dežja, pa še take ni) a naša vlada se ne gane, da bi nam pripomogla do prepotrebne vodovoda. Kmet se bode tudi enkrat naveličal, ko more vedno le trpeti, molčati in plačati, živajo pa drugi. Bodi omenjeno, da se voda preiskuje radi vojaštva, ki bode nastanjeno po Pivki, ko se napravi topničarsko strelišče na Vlačnem pri Trnju, kar je skoraj zagotovljeno za prihodnje leto.

Velika nesreča se je zgodila na pustno nedeljo v Šturiji. Popoldne se je začel plat zvona. Ljudje so vrveli skupaj, gorelo je sredi vasi pri Matevžu Črni-

tudi v cerkev. Starec vzame štolo in škropilnico ter stopi k oltarju. Tam vžge sveči in reče Lenki, ki je plaho stala ob zidu: „Stopi sem dekle, poklekni!“ Alenka to stori, duhovnik vzame knjigo in govori latinsko molitev ter poškropi mater in otroka.

Ko je vse minulo, odveže Alenka ruto in vpraša, kaj je dolžna.

„Saj imaš križa dovolj!“ reče duhoven „le voljno potrpi, potem bo Bog že odpustil!“

Ona ga začudeno gleda in misli, da ni razumel. Dolžna je nekaj za vpeljevanje.

„Pojdi ubožica!“ reče stari duhoven „Spravi dvajsetico, bo za fantka!“

Ko je gospod spravil vse v red, je stopil pred vrata, kjer sta stala Franc in Lenka z otrokom. Prijel je Franca za uho in rekel: „Kaj ne, ta je! No le pridita kmalu zopet! Pa ne tako kot danes, presneta otroka! Kot ženina in nevesto bi vaju rad videl, da prideta k pokori, ali razumeta?“

Blagoslov župnikov ni ostal brez sadu. Čez leto sta prišla zopet, proseč za zakrament sv. zakona. Tudi otroke, to je obljubil Franc, bo dal krstiti na Sveti gori.

In stari gospod je pomežiknil in rekel: Če bo le tukaj dovolj vode!“

Opomba. In kaj je pri tej povesti najhujše? Ne, da je le napisana, ampak, da je resnična. Križ je s takimi ljudmi in od teh dveh duhovnov je bil gotovo strožji starejši, ki je v klubu svoji dobrohotnosti naložil ubogima grešnikoma dosmrtno pokoro v zakonu.

goju. — Istega dne je prosjačil po vasi pijan berač, kateri se je po več hišah vedel prav nesramno. Okoli 5. ure je prišel k Črnigoju in prosil prenočišča. Spravili so ga v hlev na steljo in zaprli vrata. Kmalu nato je začelo goreti. Pijani berač je užigal žveplenke in jih metal goreče v steljo. Ko so ljudje zapazili ogenj, so prihiteli v hlev, odpeljali hitro žival, kateri se ni nič zgodilo in izvlekli iz ognja popolnoma opečenega berača, kateri je prihodnje jutro na groznih bolečinah umrl. — Ubogim ljudem je pogorel hlev, nad 100 centov sena, premnogo stelje in veliko slame. Zavarovani pa so bili le za majhno svoto. Požrtvovalni ljudje so gasili celo noč, proti jutru je začela burja in ogenj še vedno ni ponehal. Zgodila bi se bila lahko še večja nesreča, ker je bilo tudi naokrog polno sena in hiše na kupu, zato so gasili ljudje s podvojenimi močmi. Udrli so streho in tu se je poškodoval gasilec prav hudo glavo in desno ramo.

Klub „Odvada“ v Matenjivasi ima že blizu 70 K naloženih za družbo sv. Cirila in Metoda. Na zdar!

Pri veselici pevskega društva „Javornik“ v Matenjivasi je bila preteklo nedeljo zamenjana zimska suknja. Kdor jo je zamenjal, naj izvoli zamenjano prinesiti, oziroma poslati v gostilno M. Žnideršiča, kjer dobi svojo.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Avgust Ničman nekaj starega denarja. Hvala!

Računske listke dr. sv. C. in M. so naročili: K. Werli, Cerknica, gost. Škofica in gost. Rihard, Logatec.

Iz Žirov. „Slovenec“ pozivlja „katoliške vrle fante“ naj udarijo po nasprotnikih. Res vzvišen žurnal, ta ki uči svoje pristaše, naj pobijejo in napadejo po barabsko svoje nasprotnike. Živela klerikalna morala! Le udarite, mi smo na razpolago!

Veselica pevskega društva „Javornik“ v Matenjivasi je bila nenavadno dobro obiskana. Dasi se je istega dne vršilo v okolici nebroj veselic, oddalo se je okolu 150 vstopnic. Bilo je mnogo gostov iz Postojne, Št. Petra, Zagorja in celo iz Rakeka. Iz Kala pa so prihiteli slavčki z g. Drag. Ambrožičem na čelu, kateri so z ubranim petjem pripomogli k zabavi. Moški in mešani zbor pevskega društva „Javornik“ pod vodstvom marljivega g. Starmana sta nastopila desetkrat ter žela koncem vsake pesmi buren aplavz. Serpentine in korijandoli bitka je pa bila do ranega jutra jako živahna. Vesel znak je tudi dejstvo, da je bila gospoda brez razlike stanu s priprostim ljudstvom ves večer v neprisiljeni zabavi. Da se ni naše družbe sv. Cirila in Metoda pozabilo, je umevno — pobiralo se je za njo kar z jerbasom ter nabralo 4 K 19 h.

Do hudega pretepa je prišlo v nedeljo 14. t. m. ponoči med vaškimi fanti. Mimoidoči mizarski mojster Valič je hotel braniti, a prišel v nepravem času. Planili so po njem, vrgli ga na tla in mu zlomili nogo. Še ne bi bili odnehali, da nista prišla mimo njegova pomočnika in ga rešila. Prepeljali so ga v bolnišnico v Gorico.

Loterijske številke.

Dunaj, 20. februarja 87 89 3 6 46
 Brno, 23. februarja 13 64 61 82 16

Poslano.

Iz Žirov. Čukarske. Izvajajo katoliški izobraževalci v Žireh. Na Dobračevi zapisal M. Zajec, uglasil M. Lubič; kapel-mojster kap. P. Perko.

I.

Katol'ski telovadci smo,
 krščansko telovadimo;
 katol'ski smo izobraževalci,
 znanja, vede zatiralci.
 Pravični smo edini mi,
 vsi drugi so hudobneži.
 Mi vero hočemo oteti,
 drugo pa vse zatreti.
 V levici križ, v desnici nož.
 nosi naš odlični mož.
 Mi delamo junaške čine,

ki bodo dike zgodovine.
 Kadar pa zmanjka nam
 modrosti,
 in kreposti, učenosti,
 gremo k babi v Žiberše,
 ona razloži nam vse.
 Ona nam v vsem pomore;
 ker spe vsak dan v nebeške
 dvore.
 Mi kronce v dar jej nosimo,
 in za pomoč jo prosimo.

II.

Dični naš kaplan
 uči nas vsaki dan,
 kako da bomo vse razbili,
 kako sokole zadušili.
 Za resno delo ni nam mar,
 ker je naš voditelj far.
 Mi smemo brez skrbi grešiti,
 vse nasprotnike pobiti.
 Saj v nebesa smo zapisani,
 Ker smo edini mi pravi kristjani.
 S prižnic se klic glasi:
 K čukom pristopite vsi.
 Kdor v nebesa hoče priti,
 mora v naših vrstah biti.
 Naš nasprotnik pa vsak,
 zvrnil se bo v peklo znak.
 Iz farovža že trobi rog:
 Kdor ni z nami, bo ubog.
 Mi ga bomo nahrulili,
 z noži, s koli ga pobili.

Mi, ki živi smo svetniki,
 za sveto vero bojevniki.
 Boben bobna bam-br-bam,
 bedaki, norci le vsi k nam.
 kaplan bo modri nas učil,
 z nebes potice nam delil.
 Tralalila, tralala!
 čukarija ta velja.
 Mi le pravi smo ljudje,
 drugi pa so šeme vse.
 Holarira, holarira!
 čukarija ta velja.
 Vsi neumni buteljčki
 naši so privrženci.
 Oj, mi smo izobraženci,
 tercijalke, zajci, zagrčki.
 Mi že vemo, za kaj se gre,
 ker svetnica nam pove,
 kdo da bo v nebesa šel,
 kdo se volil v pekel.

III.

Sokolski dom, peklenko žrelo,
 oj, da bi nebo grmelo,
 ognjene strele vanj metalo,
 do tal vsega razdejalo!
 To molitvice so naše,
 toda Bog nas ne popraša,
 prošnje ne usliši naše,
 kaplanu ne pomaga maša.
 Sokolski dom krepko stoji,
 nam revnim čukom se smeji.
 Če je kruta zima dimnik snela,
 stoji še vedno streha cela.
 In glej hudiče, glej, glej, glej!

kaj neki bode še naprej?
 Kako ljudje že vanj gredo,
 kak kron'ce vragom v dar neso.
 Mi mislili poprej smo že,
 da pohrustali bomo vse;
 kar ne z besedo obrnili,
 pa s poleni namlatili.
 Marijne naše hčeric
 pa bode vse obrcale.
 Toda imejmo pogum,
 kjer omaga naš slabi razum,
 Zamorjena pomaga nam vest
 in pa poleno in pest!

Poslano

vsem p. n. oskrbovalcem nabiralnikov družbe sv. Cirila in Metoda.

Družba sv. Cirila in Metoda ima v evidenci vse nabiralnike in tudi imena hiš, kjer se nabiralniki hranijo in tudi imena onih, ki nabiralnike oskrbujejo.

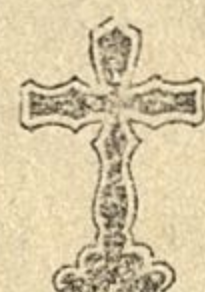
Nabiralnik dobi za vsakih nabranih 200 K družbino diplomu. Takih diplom je oddala družba v dobi enega leta že 16.

Družbino knjigovodstvo beleži točno vse dohodke vsakega nabiralnika in jih tudi objavlja v mesečnih izkazih, — nima pa v evidenci imen in virov pri pevkov tistih svot, katere se pošiljajo raznim listom, ker ti pošiljajo družbi le svote brez podatkov.

Iz tega je razvidno, da raznovrstne pošiljatve ne pridejo v izkaz: v „Vestniku“ pod tistim imenom, kakor so morda pošiljalci želeli, posledica temu je ta, da ima družbina pisarna zapisanih mnogo nabiralnikov za „mrtve“, ker nima družba izkazanih prispevkov pod njihovim imenom. Ker se bo splošno vse mrtve nabiralnike poklicalo na delo, utegne biti marsikdo razočaran ali celo razžaljen.

Zato prosimo, da se pošiljajo prispevki iz nabiralnikov naravnost vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, pa ne potom časopisov. Pove pa naj se pri vsaki pošiljatvi, iz katerega nabiralnika je dotični prispevek, to radi tega, da se vpiše poslano svoto k pripadajočemu nabiralniku. Kakor želi slov. javnost točnosti in jasnosti v družbinih izkazih, prav tako želimo tudi mi točnih in jasnih pojasnil, da je možno redno uradovanje in v javnosti izkazovanje.

Pisarna družbe sv. Cirila in Metoda.

Ana Ditrich roj. Coglgi javlja v svojem kakor v imenu vseh sorodnikov prežalostno vest, da je nje preljubljeni, nepozabljeni soprog, gospod

Ivan Ditrich

c. kr. davčni oficijal

danes ob 12. uri v 39. letu svoje starosti po dolgi, težki bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Truplo predragega ranjkega se prepelje iz Gradca v Litijo, kjer bo pogreb v pondeljek, dné 22. t. m. ob 4. uri popoldne od litijskega kolodvora.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v litijski cerkvi.

Litija, dné 20. svečana 1909.

Mesto posebnega obvestila.

Zahvala.

Vsa potrta vsled nenadomestljive izgube presrčno ljubljenege nepozabnega soproga, gospoda

Ivana Ditricha

c. kr. davčnega oficijala

zahvaljuje se podpisana najsrčneje v svojem in v imenu vseh sorodnikov vsem, ki so se udeležili pogreba, osobito velespoštovanemu gospodu županu Slancu, kateri je z veliko požrtvovalnostjo in ljubeznijo v teku dolgotrajne bolezni, do zadnjega vzdihljeja skrbel za blagega pokojnika, nadalje velecenjenemu gospodu Rafku Salmiču, urarju in zlatarju v Celju za presrčni govor, ki je bil sladilo tolažbe za krvaveča srca, gg. c. kr. uradnikom, ki so ga spremili v tako častnem številu na zadnji poti, slov. pevskemu društvu „Zvon“ za milotožne nagrobnice, slov. požarni brambi, gg. darovalcem krasnih vencev ter sploh vsem, ki so kakorkoli izražali svoje sočutje.

Bog bodi vsem obilen plačnik!

Litija, dné 23. svečana 1909.

Žalujoča rodbina.

Preklic!

Podpisana obžalujem, da sem razžaljive besede o natakariči Franji Bizjak v gostilni „Tiha dolina“ govorila.

Elizabeta Šibenik.

Izjava.

Jaz Luka Vilhar, posestnik v Vel. Otoku obžalujem besede, s katerimi sem javno žalil postojnsko učiteljstvo v trgovini gosp. Gregorja Pikel. Se zahvaljujem gospodom učiteljem, da so odstopili od daljnega kazenskega postopanja proti meni ter izjavljam, da so gospodje priznane vedno vestni in točni v svoji službi.

Luka Vilhar.

Izjava.

Jaz Josip Petkovšek, posestnik na Rauberkomandi pri Postojni, obžalujem vse besede s katerimi sem žalil gosp. Franceta Petrovčiča, pos. sina iz Postojne št. 38 ter sem mu hvaležen, da je odstopil od daljnega kazenskega postopanja.

Josip Petkovšek.

Za ognjegasce!!

**Večje število čelad in sekiric
— skoro nove, se prav poceni proda. —**

Kje? pove upravništvo »Notranjca«.

**Ali ste že plačali naročnino za leto 1909?
Ne pozabite je odposlati.**

Krajni šolski svet v Košani bo oddal dne 28. marca t. l. v Dol. Košani

delo šolskih klopi

za en razred ter

ometanje severne strani šolskega poslopja

s cementom. Zato vabi mizarske in zidarske mojstre, da pridejo k oddaji teh del. Pogoji se zvedo isti dan.

Krajni šolski svet v Košani

dne 5. februarja 1909.

Franc Fidelj
predsednik.

Notranjci! Podpirajte svoj list z oglasi! Naši oglasi so vspešni.

Zastopnik

valjčnega mlina **Vinka Majdiča** iz Kranja **Slavoj Jenko** ima zaloge za odjem na debelo v Trnovem in Podgradu.

Trgovci: „Svoji k svojim.“

Singer '66'

najnovejši in
najpopolnejši

šivalni stroj.

Singer Co. del. družbe za šivalne stroje
Kočevje, Glavni trg št. 79.

Singer

šivalne stroje

dobite samo po naših

prodajalnicah.

FRANC KRAIGHER

krojaški mojster v Ljubljani
Kongresni trg 5 (Zvezda).

Priporočam se za izdelovanje
oblek za gospode.

Domače in inozemsko blago imam vedno v zalogi.

Cene zmerne! Delo solidno!

Postrežba točna.

Kdor

hoče sebi in svojim otrokom odpraviti

kašelj

hripavost, nahod, oslovski kašelj, katar v grlu
naj kupi zdravniško priporočene

Kaiserjeve prsne karamele

s 3 smrekami.

5500 notarsko priznanih izpričeval.
Zavitek 20 in 40 h. Škatlija 80 h.

Dobivajo se v sledečih lekarnah: **J. Hus**, Vipava; **F. Bakarčić**, Postojna; **A. Bohinc** in **U. Trnkóczy**, Ljubljana; **K. Andigajne**, Novomesto; **D. Pirc**, Idrija.

Trpežni folc

navadno strešno opeko „Kavljar“ in zidno opeko izdeljuje ter ima v zalogi

Karol Jelovšek

e. in kr. dvorni založnik opek na Vrhniki.

Nova slovenska trgovina!

Lenasi & Gerkmán, Ljubljana.

Priporočá za pomlad in poletje: Najnovejše kamgarne in druga sukna za moške obleke. =
 Novosti raznega volnenega blaga za ženske obleke in bluze. Najrazličnejših vrst bastisti, sateni,
 kambriki. = Velika zaloga perilnega blaga, šifona, gradelna, blaga za rjuhe in platna vseh
 vrst. = Fine garniture, odeje, preproge in zavese. = Solidne cene in točna postrežba!

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Pozor! Kmetje! Pozor!

SVOJI K SVOJIM!

Popolnoma varno in najbolje naložite denar v

Kmečki posojilnici

— v LJUBLJANI —

(nasproti Figovca — v lastni hiši na Dunajski cesti).

Kmečka posojilnica v Ljubljani podpira kmetovalce in je pravi kmečki denarni zavod.

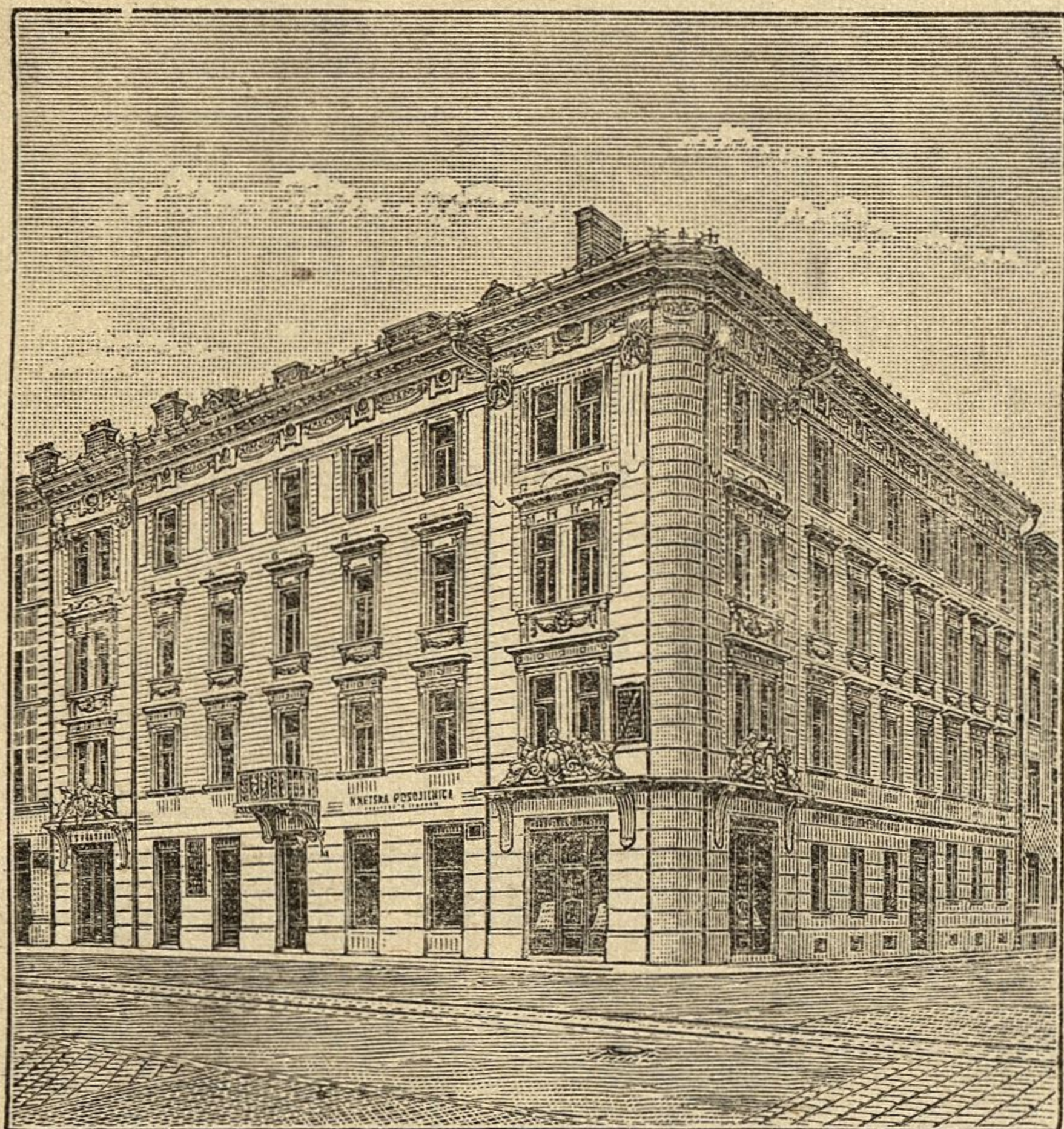
Vloge se obrestujejo po 4 $\frac{1}{2}$ %

V kmečki posojilnici je naloženo že **nad 15 milijonov kron.**

Rezervni zaklad čez K 300.000.

Za varnost pa še neomejeno jamči nad 3000 članov.

Kmečka posojilnica je edin slovenski denarni zavod, ki je vpeljal hišne nabiralnike vlog.

Svoji k svojim, kmetje!

Svoji k svojim, kmetje!

Kmečka posojilnica sprejema hranilne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure
 = dopoludne. =

☉ ☉ ☉

Obrestuje hranilne vloge po 4 $\frac{3}{4}$ % od dne vloge do dne dviga brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po 5 $\frac{1}{2}$ % in amortizaciji najmanj $\frac{1}{2}$ %, na osobni kredit po 6 %.

☉ ☉ ☉

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob **torkih**, posojila se izplačujejo le ob **petkih**.